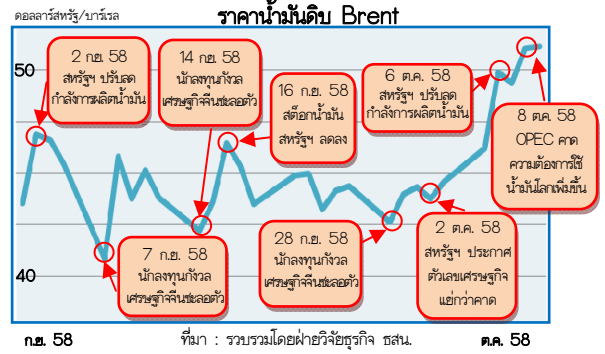

ราคาน้ำมันขาลง...สิ้นคลอนการฟื้นตัวเศรษฐกิจโลก

เมื่อไม่นานมานี้ราคาน้ำมันในตลาดโลกผันผวนค่อนข้างมาก โดยเคลื่อนไหวอยู่ที่ระดับ 40-53 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล นับเป็นระดับต่ำสุดในรอบ 6 ปี โดยมีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อทิศทางราคาน้ำมันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะสัญญาณการปรับเพิ่ม/ลดกำลังการผลิตน้ำมัน และความต้องการใช้น้ำมันในตลาดโลก ตลอดจนทิศทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอย่างสหรัฐฯ และจีน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าสถานการณ์ความไม่สงบในภูมิภาคตะวันออกกลางในปัจจุบันมีผลกระทบต่อราคาน้ำมันค่อนข้างจำกัดซึ่งต่างจากในอดีต ทั้งนี้ ราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับต่ำส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของหลายประเทศในระดับที่แตกต่างกันตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

กลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันขาลง

📌 **กลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่** กลุ่มประเทศ OPEC และประเทศสมาชิกคณะมนตรีความร่วมมือรัฐอ่าว (Gulf Cooperation Council : GCC) อาทิ ซาอุดีอาระเบีย กาตาร์ คูเวต บาห์เรน สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และโอมาน ได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก เนื่องจากประเทศเหล่านี้จัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีอิงกับราคาน้ำมันเป็นหลัก ดังนั้น เมื่อราคาน้ำมันลดลงจึงต้องปรับลดงบประมาณรายจ่ายลงเช่นกัน ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจและกำลังซื้อของกลุ่มประเทศเหล่านี้ชะลอตัว ทำให้ S&P ปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือตราสารของบาห์เรนและโอมาน พร้อมทั้งให้ Negative Outlook ทั้งสองประเทศเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2558

📌 **กลุ่มประเทศที่พึ่งพาการส่งออกน้ำมันในสัดส่วนสูง** อาทิ รัสเซีย (สัดส่วนการส่งออกน้ำมันและก๊าซธรรมชาติราว 70% ของมูลค่าส่งออกรวม) และเวเนซุเอลา (สัดส่วนการส่งออกน้ำมันราว 95% ของมูลค่าส่งออกรวม) ทั้งนี้ นักวิเคราะห์ประเมินว่าราคาน้ำมันที่ลดลงทุก 1 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จะทำให้รัสเซียสูญเสียรายได้ราว 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ EIU คาดว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของรัสเซียและเวเนซุเอลาในปี 2558 จะหดตัว 3% และ 6.1% ตามลำดับ

📌 **กลุ่มประเทศผู้ส่งออกสินค้าโภคภัณฑ์** เนื่องจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์มักเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมัน กลุ่มนี้ส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคลาตินอเมริกา อาทิ บราซิล ชิลี และเปรู แต่จะได้รับผลกระทบรุนแรงเพียงใดขึ้นกับระดับทุนสำรองระหว่างประเทศและขนาดดุลบัญชีเดินสะพัดของแต่ละประเทศ ซึ่งใน 3 ประเทศดังกล่าว บราซิลจะได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด เนื่องจากมีทุนสำรองระหว่างประเทศในระดับต่ำ และมีขนาดดุลบัญชีเดินสะพัดติดต่อกันหลายปี จึงคาดว่าเศรษฐกิจบราซิลในปี 2558 จะหดตัว ขณะที่ชิลีและเปรูจะได้รับผลกระทบไม่มากนัก นอกจากนี้ ประเทศตลาดใหม่ที่มีปัญหาขาดดุลงบประมาณสูง อาทิ อินโดนีเซีย ตุรกี และแอฟริกาใต้ ก็ได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก เนื่องจากรายได้ภาครัฐที่ลดลงมาก ทำให้รัฐบาลต้องควบคุมงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งชะลอการลงทุนในประเทศ นอกจากนี้ กลุ่มประเทศเหล่านี้ยังได้รับผลกระทบทางอ้อมจากภาวะเงินทุนไหลออก เนื่องจากนักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจและย้ายเงินกลับไปลงทุนในประเทศที่เศรษฐกิจแข็งแกร่งและให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น สหรัฐฯ และเยอรมนี ซึ่งอาจก่อให้เกิดความผันผวนต่อตลาดเงินตลาดทุน รวมทั้งอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศเหล่านี้

กลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบเชิงบวก

📌 **กลุ่มประเทศที่นำเข้าน้ำมันสุทธิ** โดยเฉพาะจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าน้ำมันรายใหญ่ของโลก ราคาน้ำมันที่ลดลงเปรียบเสมือนเครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจซึ่งช่วยลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจโดยเฉพาะด้านโลจิสติกส์ ทำให้ราคาสินค้าและบริการถูกลง ส่งผลให้ผู้บริโภคจีนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

คาดการณ์ราคาน้ำมัน หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล

	2558	2559
น้ำมันดิบ WTI	49.53	53.57
น้ำมันดิบ Brent	53.96	58.57

EIA คาดการณ์ทิศทางราคาน้ำมันโลกในปี 2559 มีแนวโน้มขยับขึ้นเล็กน้อย

ที่มา : EIA (ณ วันที่ 6 ต.ค. 58)

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทย

นอกเหนือจากผลกระทบโดยตรงที่มีต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลกแล้ว ราคาน้ำมันที่ลดลงยังส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อโดยรวมลดลง ซึ่งเป็นปัจจัยซ้ำเติมให้เศรษฐกิจในหลายประเทศทั่วโลกชะลอตัว โดยเฉพาะสหภาพยุโรป และญี่ปุ่นที่เผชิญปัญหาเงินฝืดมานาน ล่าสุด IMF ปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2558 เหลือ 3.1% จากคาดการณ์เดิมที่ระดับ 3.3% สะท้อนสัญญาณการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกอ่อนแรงลง สำหรับผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำเข้าน้ำมันสุทธิ กลับได้รับผลดีจากราคาน้ำมันขาลงไม่มากเท่าที่ควร แม้ว่าจะช่วยให้ดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยปรับตัวดีขึ้นจากการประหยัดค่าใช้จ่ายในการนำเข้าน้ำมันดิบได้ราว 5 แสนล้านบาทต่อปี รวมทั้งช่วยลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะค่าขนส่ง แต่ราคาน้ำมันที่ลดลงกลับบั่นทอนภาคส่งออกของไทย โดยเฉพาะสินค้าส่งออกที่มีความเชื่อมโยงกับราคาน้ำมันโดยตรง อาทิ น้ำมันสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ และพลาสติกซึ่งมีสัดส่วนราว 12% ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของไทย โดยมูลค่าส่งออกสินค้าดังกล่าวในเดือนสิงหาคม 2558 หดตัวรุนแรงถึง 25% เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน นอกจากนี้ ราคาสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของไทยที่มีความสัมพันธ์กับราคาน้ำมันค่อนข้างมากก็มักเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกับราคาน้ำมัน ผู้ประกอบการไทยจึงควรติดตามสถานการณ์ราคาน้ำมันโลกอย่างใกล้ชิด เพื่อเตรียมรับมือกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

กลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบเชิงลบ